

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара
Олег МАРЕНКОВ**

« » 2025 р.

ВИСНОВОК

Про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кирпаня Богдана Володимировича «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», представленій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

ВИТЯГ

**з протоколу № 02 міжкафедрального семінару
юридичного факультету Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара від 21 березня 2025 року**

ПРИСУТНІ: 14 з 17 членів наукового семінару.

ГОЛОВУЮЧА: д-р. юрид. наук, проф. **Т. В. Корнякова** (12.00.08 - кримінальне право і процес), завідувачка кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

СЕКРЕТАР: канд. юрид. наук, доц., каф. цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара **О. А. Грабильнікова** (12.00.02 - конституційне право, муніципальне право).

ПРИСУТНІ: д-р юрид. наук, проф. **О. Л. Соколенко** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, проф. **Т. В. Корнякова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); д-р. юрид. наук, проф. **Н. С. Юзікова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **О. П. Литвин** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, доц. **Є. А. Кобрусєва** (12.00.07 – адміністративне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **О. В. Лахова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); д-р юрид. наук, проф. **К. В. Бережна** (12.00.07 – адміністративне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **Л. М. Мудриєвська** (12.00.01 – теорія держави і права); канд. юрид. наук, доц. **Т. М. Заворотченко** (12.00.02 – конституційне право, муніципальне право); канд. юрид. наук, проф. **І. Г. Алексєєнко** (12.00.01 – теорія держави і права); д-р. юрид. наук, проф. **І. В. Патерило** (12.00.07 – адміністративне право і процес), д-р. юрид. наук, проф. **О. В. Марченко** (12.00.07 – адміністративне

право і процес); канд. юрид. наук, доц. **Ю. В. Живова** (12.00.08 – кримінальне право і процес).

ВІДСУТНІ: д-р юрид. наук, проф. **О. Л. Соколенко** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р юрид. наук, проф. **О.В. Сачко** (12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза);); д-р юрид.наук, доц. **Н.П. Капітаненко** (12.00.07 – адміністративне право і процес).

Запрошені: аспірант 4 року навчання **Б.В. Кирпань**.

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи Кирпаня Богдана Володимировича «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081.

Тема дисертації затверджена вченою радою Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, науковим керівником призначено професорку кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, д.ю.н., проф. Патерило І.В. (протокол № 3 від 29.10.2020 р.).

Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою освітньо-науковою програмою «Право» зі спеціальності 081 Право (Сертифікат про акредитацію освітньої програми 8127, дійсний до 01.07.2029 р.).

СЛУХАЛИ:

Обговорення дисертаційної роботи Кирпаня Богдана Володимировича на тему: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

За результатами звіту про оцінку на унікальність тексту наукового дослідження Кирпаня Богдана Володимировича на тему: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право, здійсненої на плагіат програмою «StrikePlagiarism» виявлено, що унікальність тексту складає 87,76%. Таким чином, на підставі перевірки зроблено висновок: робота Кирпаня Богдана Володимировича може бути допущена до захисту.

Перевірку на плагіат здійснювала комісія у складі: канд. юрид. наук, доц. кафедри цивільного, трудового та господарського права Грабильнікова О.А.; канд. юрид. наук, доц. кафедри адміністративного і кримінального права Лахова О.В.; канд. юрид. наук, доц. кафедри адміністративного і кримінального права Дриголь О.О.

Робота розглядалась трьома фаховими експертами – д-р. юрид. наук, проф. О.В. Марченко, канд. юрид. наук, доц. О.А. Грабильнікова, канд. юрид. наук, проф. І. Г. Алексеєнко.

Робота виконана на 226 сторінках, робота структурована та складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Слово надається аспіранту Кирпаню Богдану Володимировичу. Будь ласка, регламент виступу - 20 хвилин.

Доповідь Б.В. Кирпань:

Добрий день, шановна голова міжкафедрального семінару та члени міжкафедрального семінару! На Ваш розгляд надається дисертаційна робота з теми: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», яка подається на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Науковий керівник: Патерило Ірина Володимирівна, д-р. юрид. наук, проф, професорка кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Проблематика правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та ЄС набуває все більшої актуальності з об'єктивних причин – прискорення євроінтеграційних процесів для України. Однак це не повинно означати необхідність прямого запозичення без належного правового аналізу, тих правових моделей припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань, які існують в практиці ЄС. Саме тому основна цінність даного дослідження розкривається в гармонізації національного законодавства України не стільки до вимог законодавства ЄС, скільки до принципів та стандартів правових процесів, які мають певні особливості, але разом із тим, враховують і національну ідентичність, і відповідні правові традиції країн-членів ЄС.

Проблематика правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань упродовж тривалого часу становить значний науковий інтерес та є предметом численних наукових досліджень багатьох науковців.

Так, теоретичні питання, термінологічний та методологічний інструментарій, а також зміст припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань досліджувалися такими вченими, як: Адамович О. В., Верба-Сидор О. Б., Вінник О. М., Джуринський В. О., Дорошенко Л. М., Кельман М. С., Кібенко О. Р., Коверзнев М., Кравчук В. М., Лукач І. В., Майданик Р. А., Новохацька М. Ю., Старцев О. В., Стратюк О. М., Щербина В. С., Юркевич Ю. М. та ін.

Дослідження підстав, порядку, форм припинення підприємницьких товариств та методів їх правового регулювання здійснювалося такими вченими, як-от: Гнатів О. М., Жеков Д. В., Жуков С. В., Зубатенко О. М., Ільницька Н. Ф., Кулаков В. В., Повар П. О., Рябота В. В., Саветчук В. М., Сіщук Л. В., Скоропис О. М., Фесюра М. В., Хоменко В. О., Швець О. В., Шевченко Н. І., Щербакова Н. В. тощо.

Аналізу недоліків сучасного стану правового регулювання припинення підприємницьких товариств за законодавством України та ЄС присвячено роботи: Адамович О. В., Бочарової О. І., Гарагонич О. В., Жорнокуй Ю. М., Коломієць-Людвіг Є. П., Кочина В. В., Кравчука В. М., Петрова Є. В., Подолян Ю. О., Пригузи П. О., Скорописа О. М., Титової О. В., Тюленєвої Ю. В., Фесюри М. О., Хоменко В. О., Шевченко Н. І. та ін.

Закордонний і, зокрема, досвід ЄС у законодавчому регулюванні припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань досліджувалися такими науковцями як: Булижина І. В., Вербов С. В., Говер Л., Загребельний О. М., Зубатенко О. М., Товкун І. М., Юркевич Ю. М. тощо.

Водночас, маємо підстави для висновку, що проблематика законодавчого забезпечення припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань залишається недостатньо дослідженою. Особливо це стосується питань законодавчого забезпечення припинення окремих видів як підприємницьких товариств, так і господарських об'єднань. Недостатньо обґрунтованими є науково-теоретичні засади та практичні рекомендації щодо посилення системи гарантій та захисту прав кредиторів таких підприємств. Невирішеними залишаються проблеми законодавчого забезпечення реалізації процедур «злиття» та «приєднання» за законодавством України з урахуванням сучасної практики законодавчого регулювання в ЄС.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана на кафедрі цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара в межах науково-дослідної роботи на тему: «Виявлення особливостей та удосконалення нормативних парадигм у сфері регулювання цивільно-правових відносин та господарської діяльності в Україні в умовах євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0122U001411). Тема дисертації затверджена Вченою радою Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (витяг з протоколу № 3 від 29 жовтня 2020 року).

Метою дисертаційної роботи є комплексне дослідження теоретичних та практичних проблем правової регламентації припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні в контексті євроінтеграції, а також розроблення науково обґрунтованих висновків та практичних пропозицій і рекомендацій щодо розвитку національного законодавства з урахуванням європейського досвіду у відповідній сфері.

Досягнення сформульованої мети передбачає розв'язання наступних завдань:

- визначення методологічного базису дослідження правового феномену припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань;
- періодизацію етапів розвитку правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні та ЄС;
- розкриття поняття та сутності припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань;
- вивчення особливостей форм припинення підприємницьких товариств за законодавством України та ЄС;

- проведення аналізу законодавчого забезпечення ліквідації підприємницьких товариств в процесі банкрутства в Україні та ЄС;
- дослідження законодавчого забезпечення прав кредиторів при реорганізації підприємницьких товариств в Україні та ЄС;
- встановлення особливостей правового регулювання припинення господарських об'єднань шляхом реорганізації за законодавством України;
- детермінація засад правового регулювання припинення господарських об'єднань шляхом ліквідації за законодавством України;
- вивчення правової природи припинення господарських об'єднань за законодавством ЄС.

Об'єктом дисертаційного дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні та ЄС.

Предметом дослідження є правове забезпечення регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та ЄС.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є комплекс філософських, загальнонаукових та спеціально-наукових методів наукового пізнання, притаманних юридичній науці.

Так, в ході дослідження широкого застосування набув діалектичний метод, який дав змогу розглянути основні тенденції розвитку правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу, а також встановити взаємний зв'язок між предметом дослідження і суспільними відносинами, які формують об'єкт дослідження (розділи 1, 2, 3). Історичний метод активно використовувався під час дослідження періодизації розвитку правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні та ЄС (підрозділ 1.2). Сукупність методів аналізу та синтезу застосовувались для визначення сутності припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань як правових явищ (підрозділ 1.3).

Системний метод використовувався під час аналізу нормативно-правових засад регулювання форм припинення підприємницьких товариств за законодавством України та ЄС (підрозділ 2.1). Особливості порядку ліквідації підприємницьких товариств в процесі банкрутства за законодавством України та ЄС було розкрито за рахунок використання формально-юридичного методу (підрозділ 2.2). Вагомих результатів у дослідженні процедури захисту прав кредиторів при реорганізації підприємницьких товариств за законодавством України та ЄС було досягнуто за рахунок застосування порівняльно-правового методу (підрозділ 2.3).

Водночас за допомогою теоретико-юридичного методу було здійснено пошук ефективних форм правового регулювання припинення господарських об'єднань шляхом реорганізації за законодавством України (підрозділ 3.1). Метод правового моделювання дав змогу розробити модель правового регулювання припинення господарських об'єднань шляхом ліквідації за

законодавством України (підрозділ 3.2). В свою чергу застосування спеціально-юридичного методу дало змогу вивчити правову природу припинення господарських об'єднань за законодавством ЄС (підрозділ 3.3).

Нормативну та емпіричну основу дослідження складає чинне законодавство України, законодавство ЄС, законодавчі акти зарубіжних країн, постанови Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду, наукові матеріали з питань припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертація є комплексним дослідженням правових засад регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та ЄС. Зокрема положення, що становлять наукову новизну, такі:

вперше:

– розроблено періодизацію процесу розвитку правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні та ЄС. Так, для України така періодизація складається з трьох історичних періодів та шести послідовних етапів, кожен з яких має свою особливість правового регулювання вказаних процесів: перший період та етап (XIX ст. – 1917 рік) – зародження законодавчого регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань на українських землях у складі Російської імперії, за якого норми законодавства не містили поняття «ліквідація» та «реорганізація», а натомість застосовувався загальний термін «припинення»; другий період (1922 рік – 1991 рік) відзначається розвитком законодавства у період входження України до складу СРСР, у який вирізняється два основні етапи: перший етап (1922 рік – 1963 рік) позначається першою кодифікацією цивільного законодавства УРСР; другий етап (1963 рік – 1991 рік) характеризується новою кодифікацією цивільного законодавства УРСР; третій період (1991 рік – дотепер) характеризується становленням національного законодавства після проголошення незалежності України, який поділяється на три етапи: перший етап (1991 рік – 2003 рік), пов'язаний з прийняттям низки нормативно-правових актів, які встановлювали форми, підстави та порядок припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань; другий етап (2003 рік – 2008 рік) ознаменувався сучасною кодифікацією цивільного та господарського законодавства, якими визначено загальні засади припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань; третій етап (з 2008 року й донині) відзначається прийняттям спеціальних законодавчих актів, що мають на меті деталізувати норми щодо припинення окремих видів підприємницьких товариств. Періодизація становлення правового забезпечення припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в рамках ЄС включає в себе наступні періоди: перший період (1978-1992) – прийняття Директиви Ради 78/855/ЄЕС та Директиви Ради 82/891/ЄЕС, які заклали підвалини уніфікації національних законодавств в аспекті припинення підприємницьких товариств; другий період (1993-2005) – характеризується трансформаційними процесами переважно в національних законодавствах, а також формуванням єдиного правового поля

ЄС; третій період (2006-2016) – характеризується прийняттям Директив, якими встановлюються особливості процесів злиття компаній з обмеженою відповідальністю та публічних акціонерних товариств; четвертий період (2017 – по теперішній час) – відбувається завершення кодифікації законодавства ЄС в сфері регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань, за результатами якої приймається Директива 2017/1132, яка охоплює собою всі аспекти реорганізації різних видів підприємницьких товариств та господарських об'єднань в ЄС.

– розроблено на теоретичному та практичному рівнях модель господарсько-правових відносин щодо припинення господарських об'єднань шляхом реорганізації. Зокрема на теоретичному вимірі концептуалізовано саму процедуру припинення господарських об'єднань, модель взаємозв'язків їх учасників між собою під час реорганізації самого об'єднання, а також механізми участі кредиторів та захисту їх прав в процесі припинення господарських об'єднань. Розроблені відповідні пропозиції для закріплення на законодавчому рівні, як на рівні кодексів, так і на рівні галузевого спеціального законодавства, окремих моделей правового регулювання не тільки самої процедури припинення господарських об'єднань, але і правових гарантій дотримання прав та законних інтересів кредиторів таких об'єднань;

– запропоновано для законодавчого закріплення в Україні модель припинення господарських об'єднань шляхом ліквідації. На теоретико-методологічному рівні обґрунтовано необхідність деталізації процесу ліквідації господарських об'єднань із диференціацією господарсько-правової відповідальності їх учасників в залежності від зв'язків між собою та між самим об'єднанням. Обґрунтовується та розробляється для законодавчого закріплення модель недопущення зловживань учасниками господарських об'єднань власними господарськими зобов'язаннями перед кредиторами, а також пропонується для включення в Кодекс України з процедур банкрутства окремих положень, які б закріплювали особливості ліквідації господарських об'єднань;

удосконалено:

– термінологічний інструментарій правової науки в частині визначення поняття та правової сутності такого феномену як «припинення підприємницького товариства» та «припинення господарського об'єднання». Обґрунтовано вживання в правовій науці та у законодавстві терміну «припинення юридичної особи» та «припинення суб'єкта господарювання», якщо йдеться про припинення суб'єкта господарювання та припинення юридичної особи як учасників правовідносин і суб'єктів права. Категорію «припинення підприємницького товариства» пропонується визначити як процес, який виникає на підставі рішення про припинення підприємницького товариства, внаслідок проведення якого відбувається припинення підприємницького товариства як суб'єкта цивільних правовідносин, що тягне за собою внесення запису про припинення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

– алгоритмізацію процедури ліквідації юридичної особи за положеннями Цивільного кодексу України. Зокрема детермінуються особливості процедури ліквідації підприємницьких товариств в залежності від вольового виміру самого суб'єкту господарювання: добровільна – реалізується власником чи уповноваженим на управління таким товариством органом, з причин не пов'язаних із неспроможністю такого товариства виконати власні зобов'язання в повному обсязі; примусова – реалізується у випадках, коли підприємницьке товариство неспроможне виконати власні зобов'язання в повному обсязі. Таке удосконалення стає можливим за умови імплементації у національне законодавство України положень Директиви ЄС 2019/1023, щодо реструктуризації (ліквідації) підприємницького товариства з урахуванням насамперед інтересів кредиторів. За таких умов держава повинна створити умови, за яких фінансування, яке надається в процедурі реструктуризації (ліквідації), та транзакції, що пов'язані з ними, будуть захищені від визнання недійсними чи іншого оспорування.

– законодавче забезпечення різних форм припинення підприємницьких товариств на засадах уніфікації законодавства України та ЄС. Зокрема розроблені правові конструкції регулювання об'єднання процедур злиття та приєднання підприємницьких товариств та обґрунтована необхідність їх імплементації в ЦК України, Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», Закон України «Про акціонерні товариства». На законодавчому рівні пропонується під злиттям підприємницьких товариств розуміти сукупність відносин між суб'єктами господарювання, органами його управління та/або його власниками, внаслідок чого відбувається або створення нового підприємницького товариства – правонаступника з переданням йому всього майна, всіх прав та обов'язків декількох товариств, що припиняються внаслідок цього; або припинення одного або декількох товариств з переданням ним (ними) згідно з передавальним актом усього свого майна, всіх прав та обов'язків іншому підприємницькому товариству – правонаступнику.

набуло подальшого розвитку:

– методологічний інструментарій дослідження правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань. Так, в основу методології дослідження правового регулювання вказаного правового явища покладено такі методологічні підходи: антропологічний, цивілізаційний, порівняльний, аксіологічний (ціннісний), феноменологічний, герменевтичний, комплексний, системно-генетичний, функціонально-структурний. Використання методологічних принципів, спільно із методологічними підходами, дозволяє сформулювати загальне бачення правового дослідження, найбільш повно та багатогранно дослідити предмет наукової праці;

– розробка інструментарію захисту прав кредиторів при реорганізації підприємницьких товариств на засадах імплементації в законодавство України досвіду правового регулювання ЄС. Зокрема автором обґрунтовується підвищення рівня гарантій прав кредиторів в процедурах припинення підприємницьких товариств шляхом реорганізації до рівня захисту їх прав за законодавством про банкрутство суб'єктів господарювання. Застосування

положень цивільного законодавства, які мають загальний характер під час реорганізації товариств не повинно призводити до послаблення правового статусу та можливостей кредиторів у захисті власних прав, що пропонується усунути шляхом залучення відповідного фахівця з числа арбітражних керуючих до відповідних процесів поза межами регуляторного впливу Кодексу України з процедур банкрутства;

– вивчення досвіду законодавчого забезпечення процедури припинення господарських об'єднань в ЄС, що розкрило суттєву слабкість європейської правової конструкції та доцільність її підсилення за рахунок розроблення відповідних засад правового забезпечення імplementованих у законодавство України. Мова йде головним чином про підвищення рівня захисту кредиторів та контрагентів таких господарських об'єднань як консорціум та корпорація. Доведена необхідність диференціації ролі та відповідальності кожного учасника таких господарських об'єднань в контексті забезпечення принципу обов'язковості дотримання повноти господарсько-правових зобов'язань та невідворотності їх виконання в повному обсязі.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні та прикладні висновки й рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані в:

– науково-дослідній роботі – для подальшого наукового дослідження проблематики правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань;

– законотворчій діяльності – для удосконалення окремих норм чинного законодавства України у сфері регламентації припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань, зокрема за рахунок імplementації окремих положень законодавства ЄС в означеній сфері;

– правозастосовній діяльності – для подальшого вдосконалення механізму припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань щодо запровадження чітких гарантій захисту прав кредиторів та гарантій невідворотності виконання підприємствами, що припиняються максимального обсягу, взятих на себе господарських зобов'язань;

– в освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Цивільне право», «Господарське право», «Корпоративне право», «Міжнародне приватне право», «Право Європейського Союзу», а також при підготовці підручників, навчальних посібників і навчально-методичних матеріалів із зазначених дисциплін.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням. Сформульовані у науковій роботі положення, висновки, практичні рекомендації та пропозиції отримані шляхом самостійного дослідження. Результати наукового дослідження опубліковані в одноосібних працях.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертаційного дослідження обговорювалися та отримали позитивну оцінку на засіданнях кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Наукові результати дослідження були оприлюднені та обговорені на таких науково-практичних конференціях: XII Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (9-10 жовтня 2020 р., м. Дніпро); Міжнародній науково-практичній конференції «Право як ефективний суспільний регулятор» (19-20 лютого 2021 р., м. Львів); XIII Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (8-9 жовтня 2021 р., м. Дніпро); XIV Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (7-8 жовтня 2022 р., м. Дніпро); Науково-практичній конференції «Стратегії і трансформації юридичної науки в умовах сталого розвитку суспільства» (1-2 грудня 2023 р., м. Рівне); XXIII Міжнародній студентсько-аспірантській науковій конференції «Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи» (26 квітня 2024 р., м. Львів); X Міжнародній науково-практичній конференції «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права» (5-7 грудня 2024 р., м. Кременчук).

Публікації. Результати дисертації опубліковані автором у 11 наукових працях. Зокрема 3 публікації у наукових фахових виданнях України, 1 публікація в іноземному науковому фаховому виданні, 7 публікацій у тезах доповідей на наукових конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить – 227 сторінок, основний зміст роботи викладено на 165 сторінках. Список використаних джерел містить 181 найменувань і викладений на 20 сторінках. Додатки містяться на 4 сторінках.

Дякую за увагу!

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників міжкафедрального наукового семінару.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ:

О. В. Лахова, канд. юрид. наук, доц.: На Вашу думку, в чому полягає головна відмінність правового регулювання реорганізації підприємницьких товариств за правом України та Європейського Союзу?

Б. В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. В роботі сформульовано висновок про те, що доктрина права ЄС щодо окресленого питання відрізняється від вітчизняної цивільної та господарської правової науки. Головна відмінність полягає в тому, що законодавець ЄС фактично ототожнює злиття та приєднання, водночас вітчизняне законодавство навпаки відокремлює ці дві форми реорганізації підприємницьких товариств.

Для ЄС приєднання уявляється формою злиття, оскільки за своїм економічним змістом обидві процедури тотожні, адже в обох випадках кількість економічних агентів зменшується до одного. Вітчизняний

законодавець надає значно більше уваги саме приєднанню, виділяючи його не як окрему форму злиття, що було б логічно для економічних відносин, а скоріше як форму правової узгодженості між різними суб'єктами господарювання в процесі припинення одного або декількох з них.

І. Г. Алексєєнко, д-р політ. наук, канд. юрид. наук, проф.: На вашу думку, які ключові аспекти законодавчого забезпечення процедури ліквідації підприємницьких товариств за законодавством України?

Б. В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. По-перше, ліквідація відповідно до норм та положень Цивільного кодексу України в добровільному порядку завжди означає фактичне припинення існування підприємницького товариства без переходу його прав чи обов'язків до третіх осіб. Це передбачає закінчення існування юридичної особи і зняття її з усіх видів державної реєстрації; по-друге, ліквідація підприємницьких товариств відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства може передбачати повернення такого товариства на певному етапі реалізації процедур з відновлення платоспроможності до господарської діяльності. Тобто положення КУЗПБ передбачають можливість певного економічного та фінансового оздоровлення підприємницького товариства, що може мати своїми наслідками зникнення причин для ліквідації останнього.

Є. А. Кобрусєва, д-р. юрид. наук, доц.: На Вашу думку, які існують прогалини у нормативно-правовому забезпеченні припинення господарських об'єднань в Україні, які можна було б усунути шляхом імплементації європейського досвіду?

Б.В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. З цього питання нашу увагу привертає закладена в Директиві Ради ЄС 2017/1132 можливість примусового припинення господарського об'єднання у випадку порушення законодавства, що означає неприпустимість порушення базових принципів ринкової економіки, транспарентності та прозорості ведення бізнесу й звітності. При цьому вітчизняне законодавство позбавляє контролюючі органи повноважень з примусового припинення таких об'єднань через порушення ними законодавства або умов статуту чи установчого договору. Так, більшість контролюючих органів в Україні обмежені лише застосуванням заходів господарсько-правової або адміністративної відповідальності до суб'єктів господарювання. У науковій роботі запропоновано внести зміни в законодавство України, враховуючи наведену практику законодавчого регулювання в ЄС, щодо розширення функцій Антимонопольного комітету України та наділення їх відповідними повноваженнями із примусового припинення.

О. В. Марченко, д-р. юрид. наук, проф.: На Вашу думку, яке визначення поняття «припинення підприємницьких товариств» та «припинення господарського об'єднання» є найбільш обґрунтованим з позиції сучасної правової доктрини?

Б.В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Аналіз норм чинного законодавства свідчить про відсутність визначення поняття «припинення підприємницького товариства» та «припинення господарського об'єднання».

Слід зазначити, що сучасна правова доктрина не містить досліджень стосовно питання визначення вищевказаних понять. Водночас в роботі нами пропонується поняття припинення підприємницького товариства розглядати як процес, який виникає на підставі рішення про припинення підприємницького товариства, внаслідок проведення якого відбувається припинення підприємницького товариства як суб'єкта цивільних правовідносин, що тягне за собою внесення запису про припинення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Зокрема поняття припинення господарського об'єднання пропонується розуміти як юридичний факт, з настанням якого господарська організація втрачає право провадити господарську діяльність та припиняє своє існування як суб'єкт господарських правовідносин.

О. А. Грабильнікова, канд. юрид. наук, доц.: Скажіть, будь ласка, які особливості ліквідації підприємницького товариства внаслідок запровадження процедури банкрутства?

Б.В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. По-перше, така процедура реалізується спеціальним суб'єктом – арбітражним керуючим у статусі ліквідатора, що покладає на останнього певний обсяг правосуб'єктності і головним чином – відповідальність за дотримання законодавства при здійсненні такої процедури; по-друге, активним учасником процедури банкрутства є суд, який власними рішеннями закріплює основоположні елементи процесу ліквідації підприємницького товариства: затверджує розмір кредиторських вимог; встановлює значимі юридичні факти; легітимізує шляхом ухвалення відповідних рішень процес визнання недійсними та скасування окремих договорів, що завдали найбільшої шкоди платоспроможності боржника та вплинули на ухвалення рішення про оголошення його банкрутом; по-третє, до підприємницького товариства, що ліквідується запроваджується особливий правовий режим – банкрутство – визнана господарським судом нездатність боржника, відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному КУЗПБ, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника.

Н. С. Юзікова, д-р. юрид. наук, проф.: На Вашу думку, які особливості має правове регулювання процедури банкрутства в ЄС?

Б.В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Найбільшого регуляторного впливу на процедури банкрутства в ЄС має Директива ЄС 2019/1023 «Про засади превентивної реструктуризації, про погашення боргів та позбавлення прав, а також заходів щодо підвищення ефективності процедур щодо реструктуризації, банкрутства та погашення боргів». Основний регуляторний ефект Директиви ЄС 2019/1023 проявляється в контексті реалізації механізмів раннього виявлення неплатоспроможності. Відповідно до положень вказаної Директиви держава повинна створити умови, за яких ризик неплатоспроможності буде виявлятися на початкових етапах. Для цього держава регламентує діяльність арбітражних керуючих, не тільки як

спеціальних суб'єктів в процесі банкрутства, але як окремої категорії антикризових менеджерів, чия діяльність визначається принципом «best-interest-of-creditors test». Сутність даного принципу розкривається через обов'язок боржника забезпечити такий рівень превентивного виявлення ознак неплатоспроможності, який забезпечить сталу економічну активність в частині задоволення вимог кредиторів та виконання зобов'язань перед ними.

Крім того, відповідно до положень Директиви ЄС 2019/1023 реструктуризація повинна найкраще відповідати інтересам насамперед кредиторів. Держава повинна створити умови, за яких фінансування, яке надається в процедурі реструктуризації, та транзакції, що пов'язані з реструктуризацією, будуть захищені від визнання недійсними чи іншого оспорювання. Так само мають бути створені умови для захисту від можливої юридичної відповідальності осіб, які надають таке фінансування боржнику.

О. П. Литвин, канд. юрид. наук, доц.: На Вашу думку, які визначальні риси такої форми реорганізації підприємницьких товариств як злиття:

Б.В. Кирпань, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Визначальними рисами злиття є те, що новостворений суб'єкт господарювання набуває права та обов'язки одразу декількох підприємницьких товариств, що існували до його створення, зокрема, він набуває власну цивільно-правову та господарсько-правову правосуб'єктність. Ця риса є визначальною, оскільки суб'єктний склад учасників відносин стосовно припинення товариства у формі злиття характеризується наявністю одразу декількох суб'єктів, що вибувають в повному обсязі та в повній мірі з господарського обігу; злиття завжди передбачає запровадження інституту правонаступництва у повному обсязі. Не може відбутися злиття без залишення поза колом правосуб'єктності обов'язків за тими зобов'язаннями, які виникли у підприємницьких товариств, що припиняються злиттям, оскільки це прямо б суперечило фундаментальному принципу зобов'язального права – обов'язки та права, що виникли під час правочину зберігаються до його виконання; новий суб'єкт господарювання набуває весь майновий комплекс підприємницьких товариств, що припиняються шляхом злиття. Фактично відбувається об'єднання активів, що вимагає додаткового контролю з боку держави через загрозу виникнення монополії в тих сферах господарювання, де монополії заборонені законом або є ризикогенним явищем для економічної ситуації.

ВИСТУПИЛИ: науковий керівник здобувача д-р. юрид. наук, проф. І.В. Патерило; фахівці д-р. юрид. наук, проф. О.В. Марченко, канд. юрид. наук, доц. О.А. Грабильнікова, канд. юрид. наук, проф. І.Г. Алексеєнко.

Після відповідей на запитання учасників міжкафедрального семінару було озвучено **висновок наукового керівника здобувача, професорки кафедри цивільного, трудового та господарського права Патерило Ірини Володимирівни**, з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

ВИСТУП НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

Добрий день, шановні члени міжкафедального наукового семінару, шановні присутні! Повідомляю, що відгук з оцінкою роботи аспіранта 4 року навчання Кирпаня Богдана Володимировича подано до відділу аспірантури та головуючому на засіданні сьогоднішнього міжкафедального наукового семінару.

Кирпань Богдан Володимирович, закінчив магістратуру юридичного факультету за спеціальністю 081 Право та отримав диплом магістра з відзнакою, натеper навчається в аспірантурі юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. У період навчання в аспірантурі Кирпань Богдан Володимирович завжди своєчасно виконував індивідуальний навчальний план, відповідально ставився до навчальних занять. Всі іспити складено на позитивні оцінки.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, розкрито зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, сформульовано мету і задачі, визначено наукову новизну дослідження, його практичне і теоретичне значення, наведено дані, що свідчать про апробацію дисертації та її наукових висновків.

Робота містить теоретично-правові положення і висновки, сформульовані здобувачем особисто. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей дисертанта.

Можна із впевненістю стверджувати, що назва дисертації «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», відповідає профілю обраної спеціальності 081 «Право», чітко поставленій меті та суті вирішуваних наукових задач.

Дисертант вірно окреслив об'єкт і предмет дослідження, що дало йому змогу досягти значних теоретичних і практичних результатів, які мають важливе значення для подолання проблем правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу.

Методологія дослідження зазначеної проблематики обрана відповідно до об'єкта та предмета дисертаційної роботи, виходячи із сформульованої мети та відповідних дослідницьких завдань, було використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, застосування яких дозволило всебічно проаналізувати об'єкт дослідження.

Питання, які розглядаються в дисертації, розкрито на досить високому методологічному рівні. Зокрема проаналізовано великий обсяг літератури, а також використано цінну емпіричну базу, що дозволило автору досягти високого ступеня обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Оцінюючи концепцію дослідження з позиції її впливу на обґрунтованість положень дисертації, слід відзначити цілісність і логічність її загальної структури, тісний взаємозв'язок розділів і підрозділів, що забезпечує

поступове накопичення наукових напрацювань та урахування їх під час отримання основних результатів.

Достовірність отриманих даних та новизна наукових положень і результатів визначає обґрунтованість висунутих дисертантом наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих в дисертації.

В цілому рукопис Кирпаня Богдана Володимировича є завершеною науковою працею, що характеризується єдністю змісту і логіки викладення, а також свідчить про його особистий внесок в розвиток юридичної науки. Власний внесок автора роботи у наукових публікаціях чітко визначений та дозволяє оцінити роль здобувача у загальному науковому результаті. При виконанні роботи не порушені авторські права.

Виконане здобувачем дисертаційне дослідження є першою працею, у якій комплексно та системно розглядаються правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу.

Структура дисертації є логічно довершеною, мова та стиль викладення матеріалу є науковими. Автор в повній мірі розкрив зміст основних положень дисертації, що визначені межами предмету дослідження.

Отже, як науковий керівник, вважаю, що дисертація Кирпаня Богдана Володимировича на тему: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу» відповідає вимогам щодо дисертацій доктора філософії, викладеним у пп. 9, 10, 11, 12 «Про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України № 979 від 21 жовтня 2020 р. та № 608 від 9 червня 2021 р., «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно із постановами КМУ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023), а тому Кирпань Богдан Володимирович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Зокрема, вважаю, що робота може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Дякую за увагу!

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКСПЕРТІВ:

Канд. юрид. наук, доц. О.А. Грабильнікова: Слід зазначити, що дисертаційне дослідження присвячено вкрай актуальній проблемі, що має важливе значення як для розвитку національного законодавства, так і для гармонізації його з нормами Європейського Союзу.

Вважаю, що дисертант здійснив всебічний аналіз правових механізмів припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань як в Україні, так і в країнах Європейського Союзу. Запропоновані автором підходи є новаторськими та містять обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення законодавчої бази України. Особливо варто відзначити детальний аналіз законодавчого забезпечення ліквідації підприємницьких товариств в процесі банкрутства в Україні та ЄС, який базується на глибокому дослідженні практики застосування норм права.

Дисертаційна робота має значний практичний потенціал. Рекомендації, запропоновані автором, можуть бути використані у законотворчій діяльності з метою вдосконалення нормативно-правових актів, що регулюють припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань. Крім того, вони будуть корисними для практикуючих юристів, суддів, державних органів та підприємців. Особливо цінними є пропозиції щодо оптимізації процедури ліквідації підприємницьких товариств, що сприяють, зокрема підвищенню рівня правової захищеності кредиторів.

Зокрема дисертація відзначається чіткою структурою, яка сприяє логічному викладу матеріалу. У дослідженні гармонійно поєднані теоретичні положення та практичні рекомендації. Високий рівень унікальності тексту свідчить про самостійність виконання дослідження, а належне цитування джерел та використання сучасної літератури підтверджує високий рівень академічної доброчесності автора.

Дисертаційне дослідження на тему: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу» є високоякісною науковою працею, що поєднує в собі ґрунтовний теоретичний аналіз, комплекс практичних рекомендацій та високий рівень наукової новизни. Отже, вважаю, що робота може бути рекомендована до захисту у разовій раді.

Канд. юрид. наук, проф. І.Г. Алексєєнко: Варто відзначити, що дисертант приділив значну увагу вивченню правової природи припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань. Автор дослідив це питання не лише з позиції сучасної правової системи України, а й у контексті історичного розвитку та сучасних глобалізаційних тенденцій. Такий підхід дозволив дисертанту глибше розкрити тему та запропонувати обґрунтовані шляхи вдосконалення правового регулювання означеного питання.

Позитивним моментом є те, що автор чітко визначив об'єкт і предмет дослідження, а також сформулював конкретні гіпотези, які були успішно підтверджені на основі глибокого вивчення правових норм, судової практики та наукової літератури. Особливої уваги заслуговує порівняльний аналіз українського та європейського законодавства, що дозволило дисертанту виявити наявні прогалини у правовому регулюванні припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань та запропонувати конструктивні шляхи їх подолання.

Дисертант виявив високий рівень обізнаності у темі, що підтверджується значною кількістю наукових публікацій та глибоким емпіричним дослідженням, проведеним у рамках роботи. Позитивним є також те, що висновки дисертанта є логічними, обґрунтованими та практично значущими.

Таким чином, дисертаційна робота повністю відповідає вимогам до наукових досліджень, а її автор демонструє високий рівень компетенції у своїй галузі. Вважаю, що роботу можна рекомендувати до захисту на спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Д-р. юрид. наук, проф. О.В. Марченко: Мені сподобалося, що автор детально розглянув також правові аспекти забезпечення прав кредиторів при реорганізації підприємницьких товариств, що є ключовим питанням у сфері цивільного та господарського права. Значною перевагою роботи є комплексний підхід до вивчення теми: поєднання теоретичного аналізу з практичним дослідженням, що дозволяє не лише виявити наявні проблеми, а й запропонувати реальні механізми їх вирішення.

Дисертант продемонстрував високий рівень знань у сфері національного та європейського права, вміло використовуючи порівняльно-історичний та порівняльно-правовий методи. Автору вдалося виділити ключові проблеми у правовому регулюванні припинення господарських об'єднань шляхом ліквідації в Україні та запропонувати шляхи їх усунення на основі кращих європейських практик.

Робота відзначається чіткістю викладення матеріалу, логічною структурою та обґрунтованістю висновків. Особливої уваги заслуговують пропозиції автора для закріплення на законодавчому рівні окремих моделей правового регулювання не тільки самої процедури припинення господарських об'єднань, але і правових гарантій дотримання прав та законних інтересів кредиторів таких об'єднань, які мають практичну цінність і можуть бути використані як у науковій сфері, так і в правозастосовній практиці.

Таким чином, дисертаційна робота відповідає вимогам до наукових досліджень та може бути рекомендована до захисту у разовій раді.

В ОБГОВОРЕННІ ДИСЕРТАЦІЇ КИРПАНЯ Б.В. ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

Канд. юрид. наук, доц. О.В. Лахова: Дисертаційна робота Кирпаня Б.В. є ґрунтовним науковим дослідженням, яке викликає позитивні враження завдяки своїй новизні та практичній значущості. Під час виступу дисертант продемонстрував глибоке знання дослідженої теми, упевнено та аргументовано відповідаючи на поставлені запитання. Це свідчить про його зацікавленість темою та високий рівень підготовки.

Автор демонструє високий рівень професіоналізму, вміло поєднуючи наукові підходи з практичними аспектами дослідження. Структура роботи логічна, виклад матеріалу послідовний, а висновки аргументовані та переконливі.

Я цілком підтримую цю дисертацію та вважаю, що вона заслуговує на позитивну оцінку і може бути рекомендована до захисту на спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Д-р. юрид. наук, доц. Є.А. Кобрусєва: Слід відзначити, що дисертант надав вичерпний аналіз форм припинення підприємницьких товариств за законодавством України та ЄС, розкривши ключові правові аспекти, що викликають труднощі на практиці. Особливої уваги заслуговує систематизація чинного законодавства, яка значно полегшує сприйняття матеріалу та підкреслює наукову цінність дослідження.

Автор також продемонстрував глибокий рівень аналітичних здібностей, запропонувавши оригінальні підходи до вдосконалення правових норм, що регулюють припинення господарських об'єднань шляхом реорганізації.

Позитивним аспектом є те, що автор врахував сучасні євроінтеграційні тенденції та проаналізував їхній вплив на правове регулювання припинення господарських об'єднань в Україні. Важливим є і те, що дисертант обґрунтовано довів доцільність запровадження окремих правових інститутів, що діють у країнах Європейського Союзу, зокрема інституту поглинання.

На мою думку, ця дисертація є самостійним завершеним науковим дослідженням, що містить наукову новизну та практичну цінність. Робота відповідає вимогам до наукових досліджень і заслуговує на позитивну оцінку. Вважаю, що дисертацію можна рекомендувати до захисту на спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Голова міжкафедрального семінару юридичного факультету д-р юрид. наук, проф. Т.В. Корнякова:

Чи є ще бажаючі виступити? Якщо бажаючих немає, то давайте перейдемо до обговорення висновку.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. З точки зору законодавчого забезпечення аналізована проблематика пояснюється високим рівнем актуальності через недопустимість зловживання підприємницькими товариствами та господарськими об'єднаннями власними зобов'язаннями перед кредиторами. Дотримання балансу в господарських відносинах та в економіці в цілому можливе за умови непохитності принципу беззаперечності виконання покладених на суб'єктів правовідносин зобов'язань. Тому процедура припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань не повинна розглядатись як можливість для власників таких підприємств уникнути від виконання зобов'язань та акумулювання відповідних ресурсів у спосіб, що межує із законним. Цей напрямок удосконалення вітчизняного законодавства, особливо в контексті підсилення державних гарантій захисту

прав кредиторів, вбачається найбільш пріоритетним з урахуванням потреб інтеграції України в ЄС.

Окремої актуальності набуває питання припинення господарських об'єднань, що взагалі є в певному розумінні новелою для вітчизняної доктрини господарсько-правової науки. Вітчизняне законодавство вкрай мало уваги приділяє відносинам, що виникають в процесі припинення різних видів господарських об'єднань. Так само потребує уваги і питання вдосконалення механізмів правового регулювання припинення господарських об'єднань в залежності від особливостей взаємозв'язку учасників господарського об'єднання між собою або учасників господарського об'єднання і господарського об'єднання.

Означене загалом визначає актуальність дослідження правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та ЄС.

Затвердження теми та плану дисертації. Тема дисертації затверджена вченою радою Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, науковим керівником призначено проф. Патерило І.В. (протокол № 3 від 29.10.2020 р.).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана на кафедрі цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара в межах науково-дослідної роботи на тему: «Виявлення особливостей та удосконалення нормативних парадигм у сфері регулювання цивільно-правових відносин та господарської діяльності в Україні в умовах євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0122U001411).

Публікації та особистий внесок здобувача. Наукові результати дослідження були оприлюднені та обговорені на таких науково-практичних конференціях: XII Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (9-10 жовтня 2020 р., м. Дніпро); Міжнародній науково-практичній конференції «Право як ефективний суспільний регулятор» (19-20 лютого 2021 р., м. Львів); XIII Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (8-9 жовтня 2021 р., м. Дніпро); XIV Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (7-8 жовтня 2022 р., м. Дніпро); Науково-практичній конференції «Стратегії і трансформації юридичної науки в умовах сталого розвитку суспільства» (1-2 грудня 2023 р., м. Рівне); XXIII Міжнародній студентсько-аспірантській науковій конференції «Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи» (26 квітня 2024 р., м. Львів); X Міжнародній науково-практичній конференції «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права» (5-7 грудня 2024 р., м. Кременчук).

Результати дисертації опубліковані автором у 11 наукових працях. Зокрема 3 публікації у наукових фахових виданнях України, 1 публікація в

іноземному науковому фаховому виданні, 7 публікацій у тезах доповідей на наукових конференціях.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертація є комплексним дослідженням правових засад регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та ЄС. Зокрема положення, що становлять наукову новизну, такі:

вперше:

– розроблено періодизацію процесу розвитку правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні та ЄС. Так, для України така періодизація складається з трьох історичних періодів та шести послідовних етапів, кожен з яких має свою особливість правового регулювання вказаних процесів: перший період та етап (XIX ст. – 1917 рік) – зародження законодавчого регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань на українських землях у складі Російської імперії, за якого норми законодавства не містили поняття «ліквідація» та «реорганізація», а натомість застосовувався загальний термін «припинення»; другий період (1922 рік – 1991 рік) відзначається розвитком законодавства у період входження України до складу СРСР, у який вирізняється два основні етапи: перший етап (1922 рік – 1963 рік) позначається першою кодифікацією цивільного законодавства УРСР; другий етап (1963 рік – 1991 рік) характеризується новою кодифікацією цивільного законодавства УРСР; третій період (1991 рік – дотепер) характеризується становленням національного законодавства після проголошення незалежності України, який поділяється на три етапи: перший етап (1991 рік – 2003 рік), пов'язаний з прийняттям низки нормативно-правових актів, які встановлювали форми, підстави та порядок припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань; другий етап (2003 рік – 2008 рік) ознаменувався сучасною кодифікацією цивільного та господарського законодавства, якими визначено загальні засади припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань; третій етап (з 2008 року й донині) відзначається прийняттям спеціальних законодавчих актів, що мають на меті деталізувати норми щодо припинення окремих підприємницьких товариств. Періодизація становлення правового забезпечення припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в рамках ЄС включає в себе наступні періоди: перший період (1978-1992) – прийняття Директиви Ради 78/855/ЄЕС та Директиви Ради 82/891/ЄЕС, які заклали підвалини уніфікації національних законодавств в аспекті припинення підприємницьких товариств; другий період (1993-2005) – характеризується трансформаційними процесами переважно в національних законодавствах, а також формуванням єдиного правового поля ЄС; третій період (2006-2016) – характеризується прийняттям Директив, якими встановлюються особливості процесів злиття компаній з обмеженою відповідальністю та публічних акціонерних товариств; четвертий період (2017 – по теперішній час) – відбувається завершення кодифікації законодавства ЄС в сфері регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань, за результатами якої приймається Директива 2017/1132, яка охоплює

собою всі аспекти реорганізації різних видів підприємницьких товариств та господарських об'єднань в ЄС.

– розроблено на теоретичному та практичному рівнях модель господарсько-правових відносин щодо припинення господарських об'єднань шляхом реорганізації. Зокрема на теоретичному вимірі концептуалізовано саму процедуру припинення господарських об'єднань, модель взаємозв'язків їх учасників між собою під час реорганізації самого об'єднання, а також механізми участі кредиторів та захисту їх прав в процесі припинення господарських об'єднань. Розроблені відповідні пропозиції для закріплення на законодавчому рівні, як на рівні кодексів, так і на рівні галузевого спеціального законодавства, окремих моделей правового регулювання не тільки самої процедури припинення господарських об'єднань, але і правових гарантій дотримання прав та законних інтересів кредиторів таких об'єднань;

– запропоновано для законодавчого закріплення в Україні модель припинення господарських об'єднань шляхом ліквідації. На теоретико-методологічному рівні обґрунтовано необхідність деталізації процесу ліквідації господарських об'єднань із диференціацією господарсько-правової відповідальності їх учасників в залежності від зв'язків між собою та між самим об'єднанням. Обґрунтовується та розробляється для законодавчого закріплення модель недопущення зловживань учасниками господарських об'єднань власними господарськими зобов'язаннями перед кредиторами, а також пропонується для включення в Кодекс України з процедур банкрутства окремих положень, які б закріплювали особливості ліквідації господарських об'єднань;

удосконалено:

– термінологічний інструментарій правової науки в частині визначення поняття та правової сутності такого феномену як «припинення підприємницького товариства» та «припинення господарського об'єднання». Обґрунтовано вживання в правовій науці та у законодавстві терміну «припинення юридичної особи» та «припинення суб'єкта господарювання», якщо йдеться про припинення суб'єкта господарювання та припинення юридичної особи як учасників правовідносин і суб'єктів права. Категорію «припинення підприємницького товариства» пропонується визначити як процес, який виникає на підставі рішення про припинення підприємницького товариства, внаслідок проведення якого відбувається припинення підприємницького товариства як суб'єкта цивільних правовідносин, що тягне за собою внесення запису про припинення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

– алгоритмізацію процедури ліквідації юридичної особи за положеннями Цивільного кодексу України. Зокрема детермінуються особливості процедури ліквідації підприємницьких товариств в залежності від вольового виміру самого суб'єкту господарювання: добровільна – реалізується власником чи уповноваженим на управління таким товариством органом, з причин не пов'язаних із неспроможністю такого товариства виконати власні зобов'язання в повному обсязі; примусова – реалізується у випадках, коли підприємницьке

товариство неспроможне виконати власні зобов'язання в повному обсязі. Таке удосконалення стає можливим за умови імплементації у національне законодавство України положень Директиви ЄС 2019/1023, щодо реструктуризації (ліквідації) підприємницького товариства з урахуванням насамперед інтересів кредиторів. За таких умов держава повинна створити умови, за яких фінансування, яке надається в процедурі реструктуризації (ліквідації), та транзакції, що пов'язані з ними, будуть захищені від визнання недійсними чи іншого оспорування.

– законодавче забезпечення різних форм припинення підприємницьких товариств на засадах уніфікації законодавства України та ЄС. Зокрема розроблені правові конструкції регулювання об'єднання процедур злиття та приєднання підприємницьких товариств та обґрунтована необхідність їх імплементації в ЦК України, Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», Закон України «Про акціонерні товариства». На законодавчому рівні пропонується під злиттям підприємницьких товариств розуміти сукупність відносин між суб'єктами господарювання, органами його управління та/або його власниками, внаслідок чого відбувається або створення нового підприємницького товариства – правонаступника з переданням йому всього майна, всіх прав та обов'язків декількох товариств, що припиняються внаслідок цього; або припинення одного або декількох товариств з переданням ним (ними) згідно з передавальним актом усього свого майна, всіх прав та обов'язків іншому підприємницькому товариству – правонаступнику.

набуло подальшого розвитку:

– методологічний інструментарій дослідження правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань. Так, в основу методології дослідження правового регулювання вказаного правового явища покладено такі методологічні підходи: антропологічний, цивілізаційний, порівняльний, аксіологічний (ціннісний), феноменологічний, герменевтичний, комплексний, системно-генетичний, функціонально-структурний. Використання методологічних принципів, спільно із методологічними підходами, дозволяє сформулювати загальне бачення правового дослідження, найбільш повно та багатогранно дослідити предмет наукової праці;

– розробка інструментарію захисту прав кредиторів при реорганізації підприємницьких товариств на засадах імплементації в законодавство України досвіду правового регулювання ЄС. Зокрема автором обґрунтовується підвищення рівня гарантій прав кредиторів в процедурах припинення підприємницьких товариств шляхом реорганізації до рівня захисту їх прав за законодавством про банкрутство суб'єктів господарювання. Застосування положень цивільного законодавства, які мають загальний характер під час реорганізації товариств не повинно призводити до послаблення правового статусу та можливостей кредиторів у захисті власних прав, що пропонується усунути шляхом залучення відповідного фахівця з числа арбітражних керуючих до відповідних процесів поза межами регуляторного впливу Кодексу України з процедур банкрутства;

– вивчення досвіду законодавчого забезпечення процедури припинення господарських об'єднань в ЄС, що розкрило суттєву слабкість європейської правової конструкції та доцільність її підсилення за рахунок розроблення відповідних засад правового забезпечення імплементованих у законодавство України. Мова йде головним чином про підвищення рівня захисту кредиторів та контрагентів таких господарських об'єднань як консорціум та корпорація. Доведена необхідність диференціації ролі та відповідальності кожного учасника таких господарських об'єднань в контексті забезпечення принципу обов'язковості дотримання повноти господарсько-правових зобов'язань та невідворотності їх виконання в повному обсязі.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні та прикладні висновки й рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані в:

- науково-дослідній роботі – для подальшого наукового дослідження проблематики правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань;
- законотворчій діяльності – для удосконалення окремих норм чинного законодавства України у сфері регламентації припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань, зокрема за рахунок імплементации окремих положень законодавства ЄС в означеній сфері;
- правозастосовній діяльності – для подальшого вдосконалення механізму припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань щодо запровадження чітких гарантій захисту прав кредиторів та гарантій невідворотності виконання підприємствами, що припиняються максимального обсягу, взятих на себе господарських зобов'язань;
- в освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Цивільне право», «Господарське право», «Корпоративне право», «Міжнародне приватне право», «Право Європейського Союзу», а також при підготовці підручників, навчальних посібників і навчально-методичних матеріалів із зазначених дисциплін.

Список публікацій здобувача за темою дисертації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Кирпань Б. В. Становлення та розвиток правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 166-170. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-3/37>. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2023/37.pdf.
2. Кирпань Б. В. Поняття припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань : законодавчий та доктринальний підходи. *Актуальні проблеми держави і права*. 2023. № 100. С. 62-73. DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v100.2023.7>.

3. Кирпань Б. В. До питання про форми реорганізації підприємницьких товариств за законодавством Європейського Союзу. *Право і суспільство*. 2024. № 2. С. 85-92. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.11>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Кирпань Б. В. Актуальні проблеми законодавства України у сфері ліквідації господарських товариств. *Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права*. Матеріали XII Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (9 - 10 жовтня 2020 року) / За заг. ред. М.В. Полякова та О.Л. Соколенко. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. м. Дніпро, 2020. С. 53-55.

5. Кирпань Б. В. Сучасний етап розвитку законодавства України про припинення підприємницьких товариств. *Право як ефективний суспільний регулятор* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 19-20 лютого 2021 р. Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2021. С. 79-83.

6. Кирпань Б. В. Поняття методології дослідження правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу. *Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права*. Матеріали XIII Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (8 - 9 жовтня 2021 року) / За заг. ред. С.І. Оковитий та О.Л. Соколенко. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. м. Дніпро, 2021. 180 с. С. 49-51.

7. Кирпань Б. В. Становлення правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань на українських землях у складі Російської Імперії (XIX ст. – початок XX ст.). *Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права*. Матеріали XIV Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (7 - 8 жовтня 2022 року) / За заг. ред. С.І. Оковитий та О.Л. Соколенко. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. м. Дніпро, 2022. 180 с. С. 24-26.

8. Кирпань Б. В. Еволюція правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством Європейського Союзу. *Стратегії і трансформації юридичної науки в умовах сталого розвитку суспільства*. Матеріали науково-практичної конференції (м. Рівне, 1-2 грудня 2023 р.). Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 36-41.

9. Кирпань Б. В. Особливості ліквідації підприємницьких товариств в процесі банкрутства за законодавством Європейського Союзу. *Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи* : матеріали XXIII Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (26 квітня 2024 року). Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2024. С. 199-200.

10. Кирпань Б. В. Проблемні питання правового регулювання припинення господарських об'єднань шляхом ліквідації за законодавством України. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права* : матеріали X

Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кременчук, 5–7 грудня 2024 р.
Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 146-148.

Наукові праці, які додатково відображають результати дисертації:

11. Кирпань Б. В. Методологія дослідження правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2021. № 2. С. 46-50.

На підставі заслуховування та обговорення доповіді Кирпаня Б.В. про основні положення дисертаційної роботи, питань та відповідей на них

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертаційна робота Кирпаня Богдана Володимировича на тему: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі 08 Право за спеціальністю 081 Право є завершеним, самостійним дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують конкретне наукове завдання і відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та може бути винесена на розгляд Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара для розгляду питання про утворення спеціалізованої вченої ради для разового публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальності 081 Право.

2. Рекомендувати дисертаційну роботу Кирпаня Богдана Володимировича на тему: «Правове регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження Кирпаню Б.В. ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

3. Клопотати перед Вченою радою університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право Кирпаня Богдана Володимировича у такому складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по-батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1	2	3	4	5	6

1.	Марченко Олеся Володимирівна (голова)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права	Доктор юридичних наук, 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, 2020 р., Україна	Професор кафедри цивільного, трудового та господарськ ого права, 2022 р., Україна	1. Марченко О. В. Особливості припинення юридичних осіб у контексті правового реформи господарської діяльності в Україні. <i>Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»</i>. Випуск № 01. 2025. С. 267-271. DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.43 URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/02/45.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 2. Марченко О. В. Злиття та приєднання: юридичні наслідки для підприємницьких товариств. <i>Право і суспільство</i>. № 2. 2024. С. 790-795. https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.97 URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/4_2024/99.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 3. Марченко О. В. Правовий аналіз ефективності застосування різних форм реорганізації підприємницьких товариств. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. № 1 2025. С. 691-694. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/162 URL: http://lsei.org.ua/12_2024/165.pdf (фахове видання, категорія «Б»).
2.	Грабильнік ова Олена Анатоліївна (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, доцент кафедри цивільного, трудового та господарського права	Кандидат юридичних наук, 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право 2016 р., Україна	Доцент кафедри цивільного, трудового та господарськ ого права, 2022 р., Україна	1. Грабильнікова О. А. Особливості добровільної реорганізації страховиків за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. № 1. 2025. С. 188-191. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/40 URL: http://www.lsei.org.ua/1_2025/42.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 2. Грабильнікова О. А.

					Арбітражний керуючий у процедурах припинення підприємницьких товариств. <i>Право і суспільство</i>. № 4. 2024. С. 711-717. DOI https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.102 URL:http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/2_2024/104.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 3. Грабильникова О. А. Застосування імперативізму при вирішенні питань правонаступництва під час припинення господарських об'єднань. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. № 12. 2024. С. 835-837. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/201 URL: http://lsei.org.ua/1_2025/203.pdf (фахове видання, категорія «Б»).
3.	Алексеевко Ігор Григорович (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права	Доктор політичних наук, 23.00.02 – політичні інститути та процеси; 2011 р., кандидат юридичних наук, 12.00.01 теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень, 2002 р., Україна	Професор кафедри цивільного, трудового та господарського права, 2020 р., Україна	1. Алексеевко І. Г. Щодо поняття «припинення діяльності підприємницького товариства» та припинення його правосуб'єктності. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. № 1. 2025. С. 180-183. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/38 URL: http://www.lsei.org.ua/1_2025/40.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 2. Алексеевко І. Г. Правове регулювання виконання зобов'язань при ліквідації господарських товариств. <i>Право і суспільство</i>. № 2. 2024. С. 705-710. DOI https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.101 http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/2_2024/103.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 3. Алексеевко І. Г. Особливості припинення юридичних осіб за

					рішенням суду. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. № 12. 2024. С.688-690. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/161 URL: http://lsej.org.ua/12_2024/164.pdf (фахове видання, категорія «Б»).
4.	Легка Оксана Володимирівна (опонент)	Університет митної справи та фінансів Міністерства освіти і науки, професор кафедри міжнародного права	Доктор юридичних наук 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, 2018 р., Україна	Професор кафедри міжнародного права, 2020 р., Україна	1. Легка О. В. Щодо правового забезпечення інтересів кредиторів та боржників при ліквідації підприємницьких товариств, не пов'язаній з банкрутством. <i>Науковий вісник Ужгородського Національного Університету</i>. Серія ПРАВО. Випуск 87: частина 1. 2025. С. 234-239. DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.1.34 URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/36.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 2. Легка О. В. Правові наслідки припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. № 9. 2024. С. 482-484. DOI DOI: https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-4.34 URL: https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2024/4/36.pdf (фахове видання, категорія «Б»). 3. Легка О. В. До питання забезпечення прав кредиторів в процесі припинення господарських товариств. <i>Правова позиція</i>. 2024. №4 (45) С.174-179 DOI: https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-4.34 URL: https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2024/4/35.pdf (фахове видання, категорія «Б»).
5.	Резворович Кристина Русланівна (опонент)	Дніпровський державний університет внутрішніх справ	Доктор юридичних наук 12.00.07 – адміністративне	Доцент кафедри кримінального права та	1. Резворович К. Р. Проблемні питання набуття повноважень ліквідатора у ліквідаційному процесі, не пов'язаному з

		Міністерства внутрішніх справ, завідувач кафедри цивільного права та процесу	право і процес; фінансове право; інформаційне право, 2022 р., Україна	кримінологі ї, 2013 р., Україна	банкрутством підприємницького товариства. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право. Випуск 87: частина 1. 2025. С. 252-258. DOI https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.1.37 URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/39.pdf (фхове видання, категорія «Б»).
					2. Резворович К. Р. Реорганізація бізнесу в умовах воєнного стану: злиття, приєднання, поділ та перетворення. Юридичний науковий електронний журнал. № 5. 2024. С. 878-890. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/169 URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/5_2024/120.pdf (фахове видання, категорія «Б»).
					3. Резворович К. Р. Процедура реорганізації юридичних осіб в умовах воєнного стану. Право і суспільство. № 5. 2024. С. 821-827. https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.118 URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/5_2024/120.pdf (фахове видання, категорія «Б»).

Результати відкритого голосування:

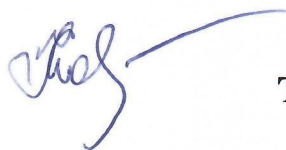
«За» – 14 осіб.

«Проти» – немає.

«Утрималися» – немає.

Рішення прийнято одностанно.

Голова
міжкафедрального семінару

Тетяна КОРНЯКОВА

Секретар

Олена ГРАБИЛЬНІКОВА